

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๔/๒๕๖๒ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายณารส จรุงเรืองกิจ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๘๘ (๓) หรือไม่

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายณารส จรุงเรืองกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

๑. ข้อเท็จจริงในคดีโดยสรุป

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒ ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๒ และวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และกำหนดให้พรรคการเมืองที่ประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อให้ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต่อผู้ร้อง ตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงวันศุกร์ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งพรรคอนาคตใหม่ ได้ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อผู้ร้องในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งมีรายชื่อของผู้ถูกร้องอยู่ในลำดับที่ ๑ ต่อมาวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ผู้ร้อง ได้ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อโดยปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคอนาคตใหม่

ผู้ร้องพิจารณาหลักฐานแล้วเห็นว่า บริษัท โซลิต มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งต่อมาได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ โดยมีวัตถุประสงค์ตามหนังสือบริคณห์สนธิว่าเป็นผู้ประกอบการกิจการหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนใด ๆ ซึ่งตามแบบนำเสนอส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช. ๓) ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่าบริษัทมีรายได้จากการขายนิตยสาร และการให้บริการโฆษณา/รายได้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้ส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น เลขหมายของหุ้น ตั้งแต่หมายเลข ๑๓๕๐๐๐๑ ถึงหมายเลข ๒๐๒๕๐๐๐ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นหมายเลขดังกล่าวให้แก่ นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องยังคงเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ในวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ ๖๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) และให้ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนี้

๑. ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)
๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง
๓. มีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๑

๒. ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๖) และ มาตรา ๙๘ (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง มีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งมีเหตุสิ้นสุดลงเพราะมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและ เอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องมีมติให้ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด อยู่ในวันที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ

บัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีจึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๕) ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับไว้พิจารณาได้ จึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้วินิจฉัย

สำหรับคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง และปรากฏข้อมูลจากเอกสารประกอบคำร้องว่าตลอดระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ทุกครั้งจะส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ระบุวันประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นพร้อมมีหนังสือนำเสนอนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครในเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งแตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นในคดีนี้ ตามเอกสารประกอบคำร้อง ไม่ปรากฏว่ามีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น จึงปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องอาจก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายและการคัดค้านโต้แย้งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานสำคัญของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ จึงสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย นับแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีหนังสือแจ้งให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบ

ส่วนคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการอื่นเป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๑ นั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง แล้ว จึงยังไม่มีเหตุจำเป็นที่จะกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองชั่วคราวใด ๆ อีก

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ และนับแต่เมื่อใด โดยแยกพิจารณาได้ ๓ ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง กรณีที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า กระบวนการไต่สวนและยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของผู้ร้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเหตุสิ้นสุดลงตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๖๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

และได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ การยื่นคำร้องของผู้ร้องจึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว

ประการที่สอง ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่ว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด มิได้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อไม่ปรากฏหลักฐานว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้แจ้งยกเลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของกิจการ ตามพระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘ ก่อนวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่พรรคอนาคตใหม่ได้จัดส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อผู้ร้อง โดยมีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในรายชื่อลำดับที่ ๑ แม้ผู้ถูกร้องจะอ้างว่าบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้หยุดกิจการโดยยุติการผลิต นิตยสารและเลิกจ้างพนักงาน บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นมา รวมทั้งได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงของนายจ้างต่อสำนักงานประกันสังคม เรื่องหยุดกิจการชั่วคราว ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ก็ตาม แต่บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ก็ยังสามารถประกอบกิจการเมื่อใดก็ได้ทราบที่ยังมิได้จดทะเบียนเลิกบริษัทและแจ้งยกเลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของกิจการ

ดังนั้น บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จึงยังคงเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการสื่อมวลชนอยู่ในวันที่ พรรคอนาคตใหม่ได้จัดส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อผู้ร้อง โดยมีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในรายชื่อลำดับที่ ๑

ประการที่สาม ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องที่ว่า ในวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคอนาคตใหม่ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องมิได้เป็นผู้ถือหุ้น ในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด เพราะได้โอนหุ้นทั้งหมดให้แก่นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ซึ่งเป็นมารดาของผู้ถูกร้องไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏจากพยานหลักฐานทำให้เกิดข้อเคลือบแคลงขึ้นว่า ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นของผู้ถูกร้องจำนวนดังกล่าวไปให้นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ ในหลายกรณี กล่าวคือ

กรณีการโอนหุ้นของผู้ถูกร้องให้แก่นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ไม่ปรากฏการส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ที่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ทั้งที่ การส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ดังกล่าว จะเป็นหลักฐานที่สำคัญ หากผู้ถูกร้อง มีความประสงค์เข้าสู่การเมือง การที่ไม่มีการส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครจึงเป็นการผิดปกติวิสัยที่เคยปฏิบัติมา ทั้ง ๆ ที่ การโอนหุ้นครั้งนี้มีความสำคัญต่อการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองของผู้ถูกร้องอย่างยิ่ง เพราะ ถ้ามิได้โอนไปก่อนวันที่ผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้ง ย่อมจะทำให้ผู้ถูกร้องมีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓)

แม้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและเบิกความเป็นพยานต่อศาล ให้เหตุผลในการไม่ส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครทันทีหลังจากที่มีการโอนหุ้นดังกล่าวว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้เลิกจ้างพนักงานบริษัทไปแล้วทั้งหมดตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ จึงไม่มีนักบัญชีที่คอยดำเนินการติดตามจัดการเอกสารทางทะเบียนตั้งเช่นตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ประกอบกับการโอนหุ้นในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นการโอนหุ้นภายในครอบครัวจึงรุ่งเรืองกิจ แต่คำชี้แจงดังกล่าวขัดแย้งกับคำเบิกความของนางสาวลาวัลย์ จันทร์เกษม พยานบุคคลที่ว่าตนสามารถทำได้ ถ้ามีคำสั่งให้ทำ ซึ่งนางสาวลาวัลย์ จันทร์เกษม เป็นเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) และเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ด้วย ประกอบกับในทางปฏิบัติการยื่นสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) นั้น สามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนได้ และการยื่นเอกสารดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยไม่มี ความยุ่งยากแต่ประการใด เพราะบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ใช้วิธีการส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) งบดุลประจำปีต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ จนถึงปี ๒๕๖๑

กรณีการนำเช็คชำระค่าหุ้นแก่ผู้ถูกร้อง ฉบับลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นจำนวนเงิน ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท ไปเรียกเก็บเงินจากรณาคาร์วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นระยะเวลาจนถึง ๑๒๘ วัน หลังจากวันที่ระบุในเช็คมีความล่าช้าผิดแผกแตกต่างจากที่ผ่านมา ซึ่งนางรวิพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ ภริยาของผู้ถูกร้อง เบิกความว่า ช่วงนั้นตนไม่สะดวกที่จะนำเช็คไปเรียกเก็บเงิน เนื่องจากต้องดูแลบุตรซึ่งยังเป็นเด็กทารก และเป็นเช็คที่มีความน่าเชื่อถือ นอกจากนั้นในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีข่าวว่าผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าไม่ได้มีการซื้อขายหุ้นกันจริง ทนายความจึงรวบรวมพยานหลักฐานรวมทั้งเช็คเพื่อนำไปให้ปากคำกับผู้ร้องในเดือนเมษายน และได้รับเช็คกลับคืนมาในเดือน พฤษภาคม คำเบิกความดังกล่าวมีความขัดแย้งกับหนังสือของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ ที่ชี้แจงต่อเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ขอชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งส่งสำเนาเช็คให้ผู้ร้องเท่านั้น มิได้จัดส่งต้นฉบับเช็คให้ผู้ร้องแต่อย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นางรวิพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ สามารถนำเช็คฝากเข้าบัญชีได้ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ แล้ว ข้ออ้างเรื่องการไม่นำเช็คไปขึ้นตามทางปฏิบัติปกติจึงไม่น่าหนักให้เชื่อถือได้ นอกจากนั้นการนำเช็คไปขึ้นเงินก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการด้วยตนเอง อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนตนได้ ดังนั้น ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ทรงเช็คในฐานะผู้รับเงินสามารถมอบอำนาจให้บุคคลใดไปดำเนินการแทนได้ มิใช่เฉพาะนางรวิพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ เพียงคนเดียวเท่านั้น เพราะนางรวิพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ ก็มีผู้รับเงินตามเช็คนั้น โดยต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกร้องเช่นเดียวกัน นางรวิพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ จึงไม่จำเป็นต้องนำเช็คไปเรียกเก็บเงินด้วยตนเองและไม่ต้องรอเวลาถึง ๔ เดือนเศษ

กรณีการโอนหุ้นที่นางสมพร จรุงเรืองกิจ ได้โอนหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ซึ่งเป็นหุ้นหมายเลขเดิมของผู้ถูกร้อง ให้แก่นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ หลานชายของนางสมพร จรุงเรืองกิจ และต่อมาในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ ได้โอนหุ้นหมายเลขดังกล่าวกลับคืนไปยังนางสมพร จรุงเรืองกิจ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวน ปรากฏว่าการโอนหุ้นให้และการโอนหุ้นคืนดังกล่าวไม่มีค่าตอบแทน โดยอ้างความสัมพันธ์ในทางเครือญาติ ซึ่งย้อนแย้งและแตกต่างจากการโอนหุ้นระหว่างนางสมพร จรุงเรืองกิจ กับผู้ถูกร้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นมารดากับบุตรกลับมีค่าตอบแทน แม้นางสมพร จรุงเรืองกิจ จะเบิกความว่า ต้องการให้นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ มาแก้ปัญหาหรือฟื้นฟูบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ก็ตาม แต่การโอนหุ้นให้แก่กันโดยไม่มีค่าตอบแทน ย่อมทำให้ไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ว่า ได้มีการโอนหุ้นกันจริงหรือไม่ คงมีเพียงพยานเอกสารที่ใช้อ้าง คือ ตราสารโอนหุ้นและสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นและใบหุ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นเอกสารที่บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด สามารถจัดทำขึ้นเองได้ในภายหลัง ประกอบกับการที่นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ ได้โอนหุ้นดังกล่าว กลับคืนให้นางสมพร จรุงเรืองกิจ ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากได้รับโอนหุ้นไปเพียงสองเดือนกว่า โดยนางสมพร จรุงเรืองกิจ เบิกความว่า นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ ได้ทำการศึกษาแล้วต้องใช้เงินลงทุนเพิ่มอีกหลายล้านบาท ตนจึงมีความประสงค์จะปิดบริษัท และให้นายทวิ จรุงสถิตพงศ์ โอนหุ้นกลับคืนไปยังนางสมพร จรุงเรืองกิจ ซึ่งข้อเท็จจริงในส่วนนี้ย่อมขัดกับปกติวิสัยของนักลงทุนทั่วไป ที่มีความประสงค์จะฟื้นฟูบริษัทที่ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาพอสมควร และต้องลงมือทำงานตามแผนธุรกิจที่ศึกษาเสียก่อน ซึ่งการวิเคราะห์ว่าบริษัทจะดำเนินต่อไปหรือไม่อย่างไร บริษัทสามารถใช้ทนายความหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทางธุรกิจให้ดำเนินการได้ ทั้งการดูแลกิจการในครอบครัว สามารถให้บุคคลใดเข้ามาดูแลโดยไม่จำเป็นต้องโอนหุ้นให้ ก็ย่อมทำได้

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ได้เดินทางกลับจากการปราศรัยที่อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ กลับมายังบ้านพัก เพื่อโอนหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ให้แก่นางสมพร จรุงเรืองกิจ นั้น เห็นว่า แม้จะฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเดินทางกลับจากจังหวัดบุรีรัมย์มายังบ้านพักที่กรุงเทพมหานครในวันดังกล่าวจริง ข้อเท็จจริงดังกล่าวก็รับฟังได้เพียงว่าผู้ถูกร้องอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า มีการโอนหุ้นบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันดังกล่าวจริง การพิจารณาว่ามีการโอนหุ้นในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานอื่น ๆ ประกอบพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี

คดีนี้ แม้ผู้ถูกร้องจะมีพยานหลักฐานมาแสดงว่า ผู้ถูกร้องโอนหุ้นให้นางสมพร จรุงเรืองกิจ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ และแม้ผู้ถูกร้องจะได้ประโยชน์จากข้อสันนิษฐานจากข้อกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การโอนเช่นนี้จะนำมาใช้แก่บริษัทหรือบุคคลภายนอกไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนการโอนทั้งชื่อและสำนักของผู้รับโอนนั้น ลงในทะเบียนผู้ถือหุ้น” และมาตรา ๑๑๔๑ ที่บัญญัติว่า “สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องในข้อกระทงความบรรดาที่กฎหมายบังคับ หรือให้อำนาจให้เอาลงในทะเบียนนั้น” ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากข้อพิรุธหลายจุดหลายประการ ประกอบกับพยาน

หลักฐานพฤติเหตุแวดล้อมกรณีที่สองรับกันอย่างแน่นหนาแล้ว ย่อมมีความน่าเชื่อถือได้มากกว่าพยานหลักฐานของผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงที่ได้จากพฤติการณ์แวดล้อมที่เป็นพินิจน่าสงสัยหลายประการ ประกอบกันมีน้ำหนักหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายและพยานหลักฐานของผู้ถูกร้องได้

ดังนั้น ข้อพิรุธที่น่าสงสัยหลายประการดังกล่าวประกอบกับพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี จึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วิ-ลัก มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการสื่อมวลชน อยู่ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่พรรคอนาคตใหม่ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อผู้ร้อง อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้ผู้ถูกร้องใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบ มาตรา ๙๘ (๓)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า เมื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) แล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง นับแต่เมื่อใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่า สมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ... ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตราดังกล่าว เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องสั่งให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น ดังนั้น สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง นับแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงทำให้มีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อว่างลง ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) จึงให้ถือว่า วันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงคือ วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง คือ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และให้ถือว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟัง เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒